

VISNING AV FILM I SKOLER MV.

BRUK AV FILM I UNDERVISNING OG FOR SOSIALE FORMÅL

Filmer har et stort potensial som læringsmiddel i skoler. Dette gjelder ikke bare dokumentarer og undervisningsfilmer, men også dramatiske produksjoner. Med det stadig økende antallet av norske kvalitetsproduksjoner er det et stort antall filmer som kan tenkes å ha relevans for undervisningen, både i barneskolen, ungdomsskolen og i den videregående skole. Også utenlandske produksjoner kan tenkes å benyttes, for eksempel i språkundervisning. I de fleste DVDer kan man velge å skru av de norske tekstene, noe som gjør dette til et interessant pedagogisk verktøy.

Det er også populært å vise film som et sosialt tiltak for elever eller ansatte.

ØKT FOKUS PÅ RETTIGHETER OG RETTIGHETSBRUDD

Den senere tids teknologiske utvikling har ført til et stort omfang av distribusjon av audiovisuelle produksjoner over Internett. Teknologien har muliggjort nye, lovlige måter å distribuere film på, men samtidig har omfanget av ulovlig distribusjon av film via Internett økt voldsomt i omfang. Dette har ført til at myndigheter, publikum og bransjen har økt fokus på at rettighetene til film som vises på en skole eller på en arbeidsplass er klarert med rettighetshaverne før filmen vises.

Den juridiske risikoen skolens eiere utsettes for ved brudd på åndsverkloven, omfatter midlertidige forføyninger, erstatningsansvar og strafferettslige sanksjoner mot skolen eller virksomheten og eventuelt enkeltpersoner i ledende stillinger. I denne sammenheng vises til at en som forsettlig eller uaktsomt har medvirket til krenkelser av opphavsretten kan møtes med den samme strafferettslige eller erstatningsrettslige sanksjon som den som direkte har utført den ulovlige handlingen.

ÅNDSVERKLOVENS REGULERING AV FILMVISNING

Åndsverkloven § 2 bestemmer at rettighetshaveren har enerett til å fremføre verket for allmennheten. Dette innebærer at man ikke kan vise en film for andre enn familie og nære venner uten å ha fått tillatelse til dette fra rettighetshaveren. Det er her spesielt verdt å merke seg at rettspraksis har lagt til grunn at for eksempel kolleger på samme arbeidsplass normalt ikke har et så tett forhold at man slipper å innhente rettighetshaverens samtykke for å vise filmen. Det samme gjelder dersom filmen skal vises for en større gruppe elever på en skole. Dette gjelder altså selv om en lærer eller elev har kjøpt eller leid et eksemplar av filmen på DVD i videobutikken. Et slikt eksemplar gir kun adgang til å vise filmen innenfor den private krets.

Rettighetshavernes enerett gjelder ikke bare hele filmen, men også utdrag av denne. Dette gjør at heller ikke deler av filmen kan vises utenfor den private krets, med unntak av helt korte utsnitt av filmen som på visse vilkår er tillatt å vise uten opphavsmannens samtykke, jf. åndsverkloven § 21 som gir en begrenset rett til å sitere fra offentliggjorte verk.

PRODUKTET SOM TILBYS AV NORWEGIAN FILM

Norwegian Film tilbyr lisenser for offentlig visning av film på arbeidsplasser, på skoler og i andre sammenhenger hvor man ønsker å vise film uten vederlag for et større antall personer. Lisensene kjøpes for ett år av gangen, og gir rett til offentlig visning av alle filmer Norwegian Film har i sin katalog, på visse nærmere vilkår.

Lisensen gir rett til å vise filmer som er lovlig anskaffet på DVD. Dette betyr at ansatte, lærere eller elever kan ta med seg DVDer fra sitt private filmbibliotek, eller man kan kjøpe eller leie en film i en ordinær videobutikk. Man sørger da på en svært enkel måte for at slik visning finner sted innenfor lovens rammer, og man slipper å anskaffe et eget eksemplar som er klarert for offentlig fremvisning. Så lenge man har en gyldig lisens kan man vise stadig nye filmer fra Norwegian Films katalog.

En slik lisens vil sikre at lærestedet eller virksomheten opererer innenfor de grenser opphavsrettslovgivningen setter, og at filmskaperne får betalt for arbeidet med å lage filmen.

Espen Tøndel
Tlf: 920 44 966
Mail: et@simonsenlaw.no

SIMONSEN